Ida Nummelin

14.2.2024

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto TyV 16.2.2024 klo 11.00

Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain muuttamisesta, HE 104/2023 vp

STTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annettua lakia (ASA-laki) siten, että lain soveltamisala laajenisi kattamaan lisääntymiselle vaaralliset tekijät.

Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin osaltaan täytäntöön direktiivi työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta annetun direktiivin muuttamisesta. Päivitysdirektiivin myötä syöpädirektiivin soveltamisala laajeni kattamaan lisääntymiselle vaaralliset aineet.

STTK katsoo, että keskeisin ehdotettu muutos, luettelonpitovelvollisuuden laajeneminen lisääntymiselle vaarallisiin tekijöihin ja niille altistuviin työntekijöihin, on myönteinen muutos, jolla parannetaan työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä. Lisäksi esitys selkeyttää ja yhdenmukaistaa taloudellisten toimijoiden toimintaedellytyksiä aloilla, joilla direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tekijöitä käytetään tai esiintyy ja selkeyttää sekä yhdenmukaistaa eri toimijoiden käytäntöjä.

Esityksessä kuitenkin ehdotetaan, ettei tietoja lisääntymiselle vaarallisille tekijöille altistuneista työntekijöistä ilmoitettaisi eteenpäin valtakunnalliseen ASA-rekisteriin. Tämä poikkeaa nykykäytännöstä, jonka mukaan tiedot syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista ja perimää vaurioittavista tekijöistä ja niille altistuneista työntekijöistä ilmoitetaan ASA-rekisteriin.

Ida Nummelin 14.2.2024

STTK katsoo, että olisi luontevaa, että myös tieto lisääntymiselle vaarallisille tekijöille altistuneista työntekijöistä ilmoitettaisiin ASA-reksiteriin. Esitetyistä erilaisista ilmoitus- ja säilytyskäytännöistä luopuminen selkeyttäisi työpaikkojen ilmoitusmenettelyä. Tietojen yhteneväinen kerääminen ASA-rekisteriin mahdollistaisi myös niiden tutkimuskäytön.

STTK pitää olennaisena, että luetteloa lisääntymiselle vaarallisille aineille altistuvista työntekijöistä säilytetään riittävän pitkän ajan, eikä esityksessä ehdotettu viisi vuotta tätä täytä. STTK:n näkemyksen mukaan työntekijöillä tulisi myös itsellään olla oikeus saada tieto luettelo pitämisestä sekä oikeus saada henkilökohtaiset tietonsa luettelosta. Tärkeää on, että työntekijän oikeusturva tulee kattavasti huomioiduksi.

Lisätietoja Ida Nummelin, sosiaali- ja terveyspolitiikan asiantuntija
ida.nummelin@sttk.fi, 050 547 1927